ZBIERKA ZÁKONOV
SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Ročník 1958

Vyhlásené: 02.05.1958 Vyhlásená verzia v Zbierke zákonov Slovenskej republiky

Obsah tohto dokumentu má informatívny charakter.

21

Vládne nariadenie

z 2. mája 1958,

ktorým sa vykonáva Branný zákon

Vláda Československej republiky nariaďuje podľa § 75 Branného zákona č. 92/1949 Zb. v znení zákona č. 19/1958 Zb.:

Oddiel I
Odvodné konanie

Zápis na pravidelný odvod

§ 1

(1) Okresné vojenské správy zapisujú na pravidelný odvod každoročne občanov, ktorí do 31. decembra bežného roku dovŕšia 18 rokov.

(2) Zoznamy 18-ročných občanov, na ktorých sa vzťahuje pravidelná odvodná povinnosť, zhotovujú každoročne výkonné orgány miestnych národných výborov, v obvode ktorých sú občania prihlásení na trvalý pobyt. Zoznamy občanov, ktorí sú trvale v cudzine, zhotovujú zastupiteľské úrady, v obvode ktorých občania žijú.

(3) Spôsob spracovania a predkladania zoznamov, ako i vykonávanie zmien v zoznamoch upraví Ministerstvo národnej obrany v dohode s Ministerstvom vnútra a Ministerstvom zahraničných vecí.

§ 2

(1) O tom, že sa majú ustanoviť na zápis, upovedomujú sa občania povolávacími rozkazmi alebo vyhláškou.

(2) Občania podliehajúci zápisu sú povinní sa ustanoviť naň na miesto a v čase určenom v povolávacom rozkaze (vyhláške) a preukázať svojou totožnosťou.

(3) Za vážne príčiny, ktoré nedovoľujú občanovi ustanoviť sa na zápis, možno považovať len

a) chorobu občana, ktorá je podľa lekárskeho vysvedčenia prekážkou, aby sa ustanovil,

b) iné prekážky vzniknuté nezávisle od neho, ktoré mu zabraňujú ustanoviť sa včas; o tom však musí občan predložiť potvrdenie výkonného orgánu miestneho národného výboru alebo orgánu Verejnej bezpečnosti miesta, kde prekážka vznikla,

c) predbežnú väzbu, väzbu a výkon trestu odňatia slobody.

Občania sú povinní hlásiť odpadnutie prekážok, ktoré im nedovoľovali ustanoviť sa na zápis. Zápisu sa podrobia dodatočne.

(4) Všetci občania povinní zápisom sa podrobia v posledných 4 týždňoch pred vykonaním zápisu röntgenologickej prehliadke hrudných orgánov, prípadne ďalšiemu odbornému lekárskemu vyšetreniu. Spôsob povolania na tieto lekárske vyšetrenia a spôsob ich vykonania upraví Ministerstvo národnej obrany v dohode s Ministerstvom zdravotníctva.

§ 3

(1) Zápis na pravidelný odvod vykonáva spravidla podľa miesta trvalého pobytu občana náčelník okresnej vojenskej správy a lekár štátnej zdravotníckej správy, ktorého určí na žiadosť náčelníka okresnej vojenskej správy výkonný orgán okresného národného výboru. Pri zápise sú prítomní zástupcovia príslušných miestnych národných výborov.

(2) Výkonné orgány okresného národného výboru dodajú na žiadosť náčelníka okresnej vojenskej správy prostriedky potrebné na vykonávanie lekárskych prehliadok a na výpomoc lekárovi vyšlú skúsenú sestru, laboranta alebo inú vhodnú osobu a na vykonávanie administratívnych prác spojených so zápisom potrebný počet administratívnych síl.

(3) Občania povinní zápisom sa podrobia pri zápise lekárskemu vyšetreniu. Na návrh lekára určí náčelník okresnej vojenskej správy schopnosť občana na vojenskú činnú službu.

(4) U občanov celkom neschopných na vojenskú činnú službu rozhodne náčelník okresnej vojenskej správy s konečnou platnosťou o neschopnosti na vojenskú činnú službu a o vymazaní z vojenskej evidencie. Za celkom neschopných na vojenskú činnú službu sa považujú osoby

a) bez ruky alebo bez nohy,

b) slepé na obidve oči,

c) hluchonemé,

d) súdom pre duševnú poruchu celkom pozbavené svojprávnosti,

e) postihnuté chybou, ktorá ich robí trvale neschopnými sa samostatne pohybovať.

Ak možno u týchto občanov vykonať rozhodnutie o neschopnosti na vojenskú činnú službu na podklade predložených dokladov, nepredvolávajú sa na zápis.

(5) Ak nemôže lekár zistiť presne zdravotný stav branca, pošle ho na doplňujúce lekárske vyšetrenie do najbližšieho ústavu národného zdravia.

(6) Brancov, u ktorých lekár zistí dočasnú neschopnosť na vojenskú činnú službu pre chorobu (chybu), určuje náčelník okresnej vojenskej správy na liečebnú starostlivosť. Týmto brancom sa poskytuje bezodplatná liečebná starostlivosť v rozsahu a spôsobom, ktoré určí Ministerstvo zdravotníctva v dohode s Ministerstvom národnej obrany.

(7) Brancom zapísaným na pravidelný odvod sa vydá preukaz branca. občania celkom neschopní na vojenskú činnú službu podľa odseku 4 sa oslobodzujú od povinnosti ustanoviť sa na odvod a vydá sa im preukaz o neschopnosti na vojenskú činnú službu.

Pravidelné odvody

§ 4

(1) Na vykonávanie pravidelných odvodov sa zriaďujú pri okresných vojenských správach okresné odvodné komisie v tomto zložení:

a) predseda - náčelník okresnej vojenskej správy,

b) členovia - predseda okresného národného výboru alebo zástupca ním určený,

- náčelník okresného oddelenia Ministerstva vnútra alebo zástupca ním určený,
- dvaja lekári štátnej zdravotníckej správy určení výkonným orgánom okresného národného výboru na žiadosť náčelníka okresnej vojenskej správy; Ministerstvo národnej obrany môže v dohode s Ministerstvom zdravotníctva určiť namiesto jedného lekára štátnej zdravotníckej správy lekára vojenskej správy.

(2) Na odvodnom konaní sú prítomní tiež predsedovia miestnych národných výborov obcí, z ktorých sú branci predvolaní na odvod alebo zástupcovia nimi určení.

(3) Okrem osôb uvedených v odsekoch 1 a 2 a brancov, ktorí sa ustanovili na odvod, smú byť v odvodnej miestnosti prítomné len osoby, ktoré na to dostanú osobitný príkaz alebo povolenie orgánov nadriadených okresnej vojenskej správe.

(4) Ustanovenie § 3 ods. 2 platí obdobne.

§ 5

(1) Všetci branci povolaní na odvod sa podrobia lekárskej prehliadke, ktorú vykonávajú lekári - členovia okresnej odvodnej komisie v prítomnosti ostatných členov komisie. Ak to vyžaduje choroba (chyba) branca, postupujú lekári podľa § 3 ods. 5.

(2) Podľa výsledku lekárskej prehliadky robí predseda komisie na návrh lekárov a ostatných členov komisie odvodné rozhodnutie:

a) o schopnosti branca na vojenskú činnú službu,

b) o trvalej neschopnosti branca na vojenskú činnú službu,

c) o odročení odvodu pri dočasnej neschopnosti branca pre chorobu (chybu); brancov, ktorým sa odročí odvod zo zdravotných dôvodov, určuje na liečebnú starostlivosť (§ 3 ods. 6).

(3) Ak je niektorý člen okresnej odvodnej komisie toho názoru, že odvodné rozhodnutie je nesprávne, oznámi to krajskej vojenskej správe, v obvode ktorej bol odvod vykonaný.

(4) Brancom, ktorí boli odvedení alebo ktorým bol odvod odročený, vykoná sa o tom záznam v preukaze branca. Brancom trvale neschopným na vojenskú činnú službu sa odoberie preukaz branca a vydá sa im preukaz o neschopnosti na vojenskú činnú službu.

(5) Lekári vykonávajúci lekárske prehliadky brancov sú povinní svedomite a nestranne zisťovať zdravotný stav brancov a ich schopnosť na vojenskú činnú službu.

§ 6

(1) Odvod okresnej vojenskej správy tvorí jeden odvodný obvod. Odvody sa konajú spravidla v sídle okresnej vojenskej správy (odvodné miesto). Krajská vojenská správa môže však v dohode s výkonným orgánom krajského národného výboru určiť pre niekoľko odvodných obvodov jediné odvodné miesto alebo pre jeden odvodný obvod niekoľko odvodných miest.

(2) Branec je povinný splniť odvodnú povinnosť v odvodnom mieste okresnej vojenskej správy, na ktorej je vedený v evidencii.

(3) O tom, že sa majú na odvod ustanoviť, upovedomujú sa branci povolávacími rozkazmi alebo vyhláškou.

(4) Branci sú povinní sa ustanoviť na odvod presne na miesto a v čase určenom okresnou vojenskou správou a preukázať svoju totožnosť.

(5) Za vážne príčiny, ktoré nedovoľujú brancovi sa ustanoviť na odvod, možno považovať len príčiny uvedené v § 2 ods. 3.

§ 7

(1) Od povinnosti sa ustanoviť na odvod sú oslobodení a nepredvolávajú sa naň

a) občania, o neschopnosti ktorých na vojenskú činnú službu sa rozhodlo podľa § 3 ods. 4,

b) branci, ktorí boli vzatí do väzby alebo odpykávajú trest odňatia slobody, a to do svojho prepustenia,

c) branci, u ktorých bola právoplatne vyslovená strata volebného práva, dokiaľ táto strata trvá.

Branci uvedení pod písm. b) a c) budú povolaní na odvod po odpadnutí prekážky.

(2) Všetci branci povinní pravidelným odvodom sa podrobujú najneskoršie tri mesiace pred odoslaním k útvarom röntgenologickej prehliadke hrudných orgánov, imunobiologickým skúškam a kalmetizácii. Spôsob vykonávania týchto preventívnych opatrení upraví Ministerstvo zdravotníctva v dohode s Ministerstvom národnej obrany.

§ 8

Branci sú po dobu svojho trvalého pobytu v cudzine oslobodení od povinnosti ustanoviť sa do Československej republiky, aby splnili pravidelnú odvodnú povinnosť. Podrobia sa však odvodu ihneď po návrate do Československej republiky.

§ 9

(1) Pri krajských vojenských správach sa zriaďujú podľa potreby krajské odvodné komisie v tomto zložení:

a) predseda - náčelník krajskej vojenskej správy alebo zástupca ním určený,

b) členovia - predseda krajského národného výboru alebo zástupca ním určený,
- náčelník krajskej správy Ministerstva vnútra alebo zástupca ním určený,
- lekár vojenskej správy.

(2) Krajskej odvodnej komisii prislúcha

a) riadiť a kontrolovať činnosť okresných odvodných komisií,

b) rozhodovať o určení brancov (odvedencov) na náhradnú službu,

c) rozhodovať o sťažnostiach členov okresných odvodných komisií proti odvodným rozhodnutiam týchto komisií,

d) preskúmavať konečné odvodné rozhodnutie, podľa ktorého branec nebol odvedený, ak je odôvodnená domnienka, že toto rozhodnutie je nesprávne (§ 11).

(3) Rozhodnutie podľa predchádzajúceho odseku písm. a), c) a d) robí predseda krajskej odvodnej komisie na návrh členov komisie. O určení na náhradnú službu rozhoduje krajská odvodná komisia jednoduchou väčšinou hlasov; pri rovnosti hlasov rozhoduje predseda. Proti rozhodnutiu krajskej odvodnej komisie niet opravného prostriedku.

Mimoriadne odvody

§ 10

O mimoriadnych odvodoch platia obdobne ustanovenia o pravidelných odvodoch. Ak sa nariaďujú mimoriadne odvody, sú osoby im podliehajúce povinné sa prihlásiť na ne u výkonného orgánu miestneho národného výboru miesta trvalého pobytu.

Preskúšanie

§ 11

Preskúšanie nariaďujú orgány nadriadené okresným vojenským správam,

a) ak je podozrenie, že odvodné rozhodnutie, podľa ktorého branec nebol odvedený, bolo spôsobené trestným činom,

b) ak vzniknú pochybnosti o správnosti odvodného konania, v ktorom branec nebol odvedený.

§ 12

Ak sa vedie trestné konanie pre podozrenie, že rozhodnutie o neodvedení bolo spôsobené trestným činom, oznámi súd výsledok konania krajskej vojenskej správe, v obvode ktorej bol branec podrobený odvodu.

§ 13

(1) Preskúšanie vykonáva krajská odvodná komisie. Členom krajskej odvodnej komisie nesmie byť osoba, ktorá bola v tej istej veci členom okresnej odvodnej komisie.

(2) O preskúšacom konaní, najmä o vydávaní rozhodnutí o odosielaní brancov na doplňujúce lekárske vyšetrenie a o dokladoch vydávaných brancom platia obdobne ustanovenia o odvodnom konaní. Ak je potrebné odborné lekárske vyšetrenie, možno branca odoslať i do iného zdravotníckeho zariadenia.

Dobrovoľné odvody

§ 14

Povolenie na dobrovoľný vstup do vojska možno udeliť občanovi, začínajúc 1. januárom roku, v ktorom dovŕšil 17 rokov. Maloletí potrebujú na dobrovoľný vstup do vojska súhlas zákonného zástupcu.

§ 15

(1) Žiadosti o dobrovoľný vstup do vojska sa podávajú na okresnej vojenskej správe miesta pobytu žiadateľa. Žiadateľ môže v žiadosti uviesť, u ktorého druhu vojska si praje konať vojenskú činnú službu.

(2) Konanie o žiadostiach a zloženie vojenských odvodných komisií stanoví Ministerstvo národnej obrany.

§ 16

(1) Cudzí štátni príslušníci môžu dobrovoľne vstúpiť do vojska len so zvolením prezidenta republiky, ak inak vyhovujú podmienkam určeným pre dobrovoľný vstup. Žiadosti sa podávajú na Ministerstve národnej obrany.

(2) Ako prílohy treba k žiadosti pripojiť:

a) rodný (krstný) list alebo doklady ho nahradzujúce,

b) písomné zvolenie kompetentného úradu alebo orgánu domovského štátu žiadateľovho na dobrovoľný vstup do vojska, ak neodpustilo Ministerstvo národnej obrany predloženie tohto dokladu,

c) vyhlásenie overené výkonným orgánom miestneho národného výboru, miesta trvalého pobytu, ktorým sa uchádzač zaväzuje na vojenskú činnú službu v trvaní základnej služby a za brannej pohotovosti štátu na vojenskú činnú službu na dobu vojny,

d) doklady o predbežnom vzdelaní.

(3) Pre dobrovoľný vstup osôb, ktoré nie sú ani československými občanmi, ani príslušníkmi iného štátu, platia obdobne ustanovenia §§ 14 a 15.

§ 17
Výdavky spojené so zápisom, odvodnom a preskúšaním

(1) Branec má pri zápise, odvod alebo na preskúšanie nárok na úhradu cestovného najnižšou triedou osobného vlaku alebo autobusom zo stanice najbližšej miestu trvalého pobytu, prípadne miestu zamestnania alebo školy, do odvodného miesta (miesta preskúšania) a späť, ak je vzdialenosť miesta trvalého pobytu (miesta zamestnania alebo školy) od odvodného miesta (miesta preskúšania) väčšia než 6 km. Cestovné uhradzuje miestny národný výbor miesta trvalého pobytu (miesta zamestnania alebo školy) občana. Výdavky na stravovanie pri ceste na zápis, odvod alebo na preskúšanie a výdavky na nutné predvedenie na zápis, odvod alebo na preskúšanie uhradzuje branec.

(2) Ak bolo preskúšanie nariadené preto, že rozhodnutie o neschopnosti na vojenskú činnú službu bolo spôsobené trestným činom branca, uhradzuje výdavky na cestu preskúšania branec.

(3) Branec, ktorý sa posiela na doplňujúce odborné vyšetrenie zdravotného stavu, má nárok na úhradu cestovného najnižšou triedou osobného vlaku alebo autobusom z odvodného miesta alebo z miesta trvalého pobytu do miesta príslušného ústavu a späť. Cestovné uhradzuje vojenská správa.

(4) Potrebné budovy a miestnosti na vykonávanie zápisu a odvodu, ich vykurovanie a udržiavanie po dobu úradného konania zabezpečuje na žiadosť okresnej vojenskej správy výkonný orgán miestneho národného výboru.

Oddiel II
Určenie na náhradnú službu na žiadosť

§ 18

(1) Ak bolo odvedené viacej osôb, než je potrebné na doplnenie počtu vojska, možno určiť na náhradnú službu na žiadosť odvedencov, ktorí

a) sú živiteľmi rodín, na ktorých sú rodinní príslušníci odkázaní výživou,

b) majú iné závažné rodinné, hospodárske alebo sociálne dôvody.

§ 19

(1) Žiadosť o určenie na náhradnú službu podáva branec v deň zápisu náčelníkovi okresnej vojenskej správy. Ak tak nemôže urobiť pri tejto príležitosti alebo ak nastali okolnosti odôvodňujúce žiadosť o určenie na náhradnú službu až po zápise, treba žiadosť podať na okresnej vojenskej správe, na ktorej je vedený žiadateľ v evidencii, a to najneskoršie do 15 dní po zápise alebo po dni, keď uvedené okolnosti nastali.

(2) K žiadosti, aby odvedenec bol určený na náhradnú službu ako živiteľ rodiny [§ 18 písm. a)], treba pripojiť potvrdenie o jeho rodinných pomeroch overené výkonným orgánom miestneho národného výboru miesta trvalého pobytu žiadateľa. Ak sa udáva ako dôvod zdravotný stav, treba pripojiť lekárske potvrdenie.

(3) K žiadosti, aby odvedenec bol určený na náhradnú službu z dôvodov uvedených v § 18 písm. b), treba pripojiť potrebné doklady overené výkonným orgánom miestneho národného výboru miesta trvalého pobytu žiadateľa, ktoré potvrdzujú dôvody v žiadosti uvedené.

(4) Žiadosti o určenie na náhradnú službu predkladá náčelník okresnej vojenskej správy s návrhom krajskej odvodnej komisii.

§ 20

(1) Počet odvedencov, ktorí môžu byť určení na náhradnú službu, určí každoročne Ministerstvo národnej obrany.

(2) Na náhradnú službu určí krajská odvodná komisia predovšetkým odvedencov, ktorí sú živiteľmi rodín [§ 18 písm. a)].

(3) Proti rozhodnutiu krajskej odvodnej komisie niet opravného prostriedku.

§ 21

(1) Ak prestanú dôvody, pre ktoré bol žiadateľ určený na náhradnú službu, v čase, keď by inak bol ešte povinný konať základnú službu, musí to bez vyzvania oznámiť okresnej vojenskej správe, na ktorej je vedený v evidencii.

(2) V prípade uvedenom v odseku 1 alebo ak sa zistí kedykoľvek, že dôvody pre určenie na náhradnú službu prestali alebo že vôbec neboli, zruší príslušná krajská odvodná komisia po vypočutí žiadateľa určenie na náhradnú službu. Ak určenie na náhradnú službu sa zrušilo, povolá okresná vojenská správa dotyčnú osobu na základnú službu alebo na pokračovanie v tejto službe.

§ 22

Podrobné predpisy o určovaní na náhradnú službu vydá Ministerstvo národnej obrany v dohode s Ministerstvom vnútra.

Oddiel III
Základná (náhradná) služba

Nastúpenie základnej (náhradnej) služby

§ 23

(1) Odvedencov povoláva do základnej (náhradnej) služby okresná vojenská správa, pri ktorej bol odvedený, povolávacím rozkazom. Výdavky spojené s cestou odvedenca z miesta pobytu do miesta uvedeného v povolávacom rozkaze uhradzuje vojenská správa.

(2) Odvedenec je povinný sa ustanoviť v určený deň a hodinu na určené miesto a priniesť so sebou povolávací rozkaz a doklady v ňom uvedené.

(3) Odvedenec, ktorý sa nemôže ustanoviť, pretože v deň, na ktorý bol povolaný, je neschopný na cestu, je povinný to preukázať lekárskym vysvedčením, ktoré zašle okresnej vojenskej správe, ktorá ho povoláva na nastúpenie základnej služby. Lekárske vysvedčenie musí obsahovať údaje, ako dlho bude trvať pravdepodobne neschopnosť na cestu. Na základe lekárskeho vysvedčenia upovedomí okresná vojenská správa odvedenca, kedy je povinný nastúpiť základnú službu.

(4) Odvedencovi, ktorý nemohol nastúpiť základnú službu v určený deň pre chorobu alebo z iných dôvodov, odloží sa spravila nastúpenie základnej služby do nástupného termínu v nasledujúcom roku.

§ 24

(1) Ak bol odvedenec povinný nastúpiť základnú vojenskú službu odsúdený na trest odňatia slobody nepresahujúci 6 mesiacov, povolá sa na nastúpenie základnej služby.

(2) Odvedencovi, u ktorého bola po splnení odvodnej povinnosti právoplatne vyslovená strata volebného práva, odloží sa nástup základnej (náhradnej) služby na dobu, po ktorú táto strata trvá.

§ 25

(1) Odvedenec, ktorý bol povolaný do základnej (náhradnej) služby, podrobí sa po nástupe lekárskej prehliadke. Vojak, u ktorého sa pri tejto prehliadke zistí zdravotná klasifikácia odchylná od lekárskej klasifikácie určenej mu pri odvode, určí sa na prieskum (§ 52).

(2) Vojak, ktorý bol pri prieskume uznaný trvale neschopným na vojenskú činnú službu, prepustí sa z vojska. Vojak, ktorý bol pri prieskume uznaný dočasne neschopným na vojenskú činnú službu, prepustí sa na trvalú dovolenku na dobu určenú prieskumnou komisiou.

(3) Ak uzná prieskumná komisia vojaka prepusteného podľa odseku 2 na trvalú dovolenku za schopného na vojenskú činnú službu, povolá ho príslušná okresná vojenská správa na pokračovanie v základnej (náhradnej) službe spravidla v najbližšom nástupnom termíne. Doba strávená na trvalej dovolenke sa nezapočítava do základnej (náhradnej) služby.

Odklad základnej (náhradnej) služby

§ 26

(1) Žiadosť za odklad alebo predĺženie odkladu základnej (náhradnej) služby podáva branec na okresnej vojenskej správe, na ktorej je vedený v evidencii. Lehotu pre podanie žiadosti určí

Ministerstvo národnej obrany. Ak bola žiadosť podaná po uplynutí určenej lehoty, prejedná ju okresná vojenská správa len vtedy, ak preukáže žiadateľ, že ju podal oneskorene bez svojej viny.

(2) K žiadosti treba pripojiť doklady o príprave na budúce povolanie alebo doklady o iných okolnostiach hodných osobitného zreteľa, o ktoré sa žiadosť opiera.

(3) Odklady zo študijných dôvodov možno povoliť len pri riadnej forme štúdia.

(4) O odklad základnej (náhradnej) služby z úradnej moci môže žiadať zamestnávateľ so súhlasom zamestnanca, ak to vyžaduje všeobecný záujem. Vláda určí na návrh kompetentného ministra alebo ústredného orgánu rozsah, v akom môže byť odklad z úradnej moci povolený.

§ 27

(1) O žiadosti za odklad alebo predĺženie odkladu základnej (náhradnej) služby rozhodne okresná vojenská správa a o rozhodnutí upovedomí žiadateľa.

(2) Žiadosti za odklad (jeho predĺženie) alebo odvolanie proti zamietavým rozhodnutiam o takýchto žiadostiach nemajú odkladný účinok. Odvedenec, ktorého žiadosť alebo odvolanie vo veci odkladu boli vybavené kladne až po nastúpení základnej (náhradnej) služby, prepustí sa z vojenskej činnej služby na trvalú dovolenku.

§ 28

(1) Odvedenec, ktorému sa odklad povolil na dobu dlhšiu ako jeden rok, je povinný, ak dôvody pre tento odklad prestali, oznámiť ho ihneď okresnej vojenskej správe, na ktorej je vedený v evidencii.

(2) Ak zistí okresná vojenská správa, že pre povolenie (predĺženie) odkladu neboli dôvody alebo že prestali, zruší odklad a povolá odvedenca na vykonanie základnej služby v najbližšom nástupnom termíne. Odvolanie proti tomuto rozhodnutiu nemá odkladný účinok.

Počítanie a nahradzovanie základnej (náhradnej) služby

§ 29

(1) Základná náhradná služba sa počíta odo dňa, keď ju odvedenec skutočne nastúpil u príslušného vojenského útvaru.

(2) Ak to vyžadujú dôvody bojovej pohotovosti alebo dôvody výcvikové, možno dobu trvania základnej služby predĺžiť najdlhšie o tri mesiace. Vláda určí na návrh ministra národnej obrany a ministra vnútra, ktorých jednotiek alebo vojenských odborností a v akom rozsahu sa toto predĺženie týka.

(3) Osobám, ktoré už slúžili vo vojsku a boli z neho prepustené, sa základná (náhradná) služba už vykonaná započítava do základnej (náhradnej) služby.

§ 30

(1) Základnú (náhradnú) službu zameškanú prekročením dovolenky, dovolenkou presahujúcou čas riadnej dovolenky, výkonom kázenského trestu odňatia slobody, väzbou nariadenou v trestnom konaní, ktoré sa skončilo odsudzujúcim rozsudkom, ako i výkonom trestu odňatia slobody treba nahradiť.

(2) Nahradzovanie základnej (náhradnej) služby podľa odseku 1 môže byť odpustené; podrobnosti upraví minister národnej obrany.

(3) Základná (náhradná) služba zameškaná chorobou, úrazom alebo zdravotnou dovolenkou sa nenahradzuje, ak choroba alebo úraz nevznikli alebo sa nezhoršili vlastnou vinou dotyčnej osoby.

Pravidelné prepustenie zo základnej (náhradnej) služby

§ 31

(1) Zo základnej (náhradnej) služby sa prepustia vojaci spravila po jej vykonaní, prípadne po nahradení zameškanej služobnej doby.

(2) Pred prepustením zo základnej (náhradnej) služby podrobí sa každý vojak lekárskej prehliadke u svojho útvaru.

Predčasné prepustenie zo základnej (náhradnej) služby

§ 32

(1) Predčasne možno prepustiť zo základnej služby na trvalú dovolenku vojakov,

a) ak sa majú odstrániť početné prebytky,

b) ak ide o hromadné prepustenie príslušníkov jedného nástupného ročníka pred ich preložením do zálohy,

c) ak tak rozhodne prieskumná komisia,

d) ktorým bol dodatočne povolený odklad,

e) ktorým by mala byť udelená zdravotná dovolenka najmenej na čas zvyšujúci na dokončenie základnej služby,

f) ženy, u ktorých v priebehu vojenskej činnej služby sa zistí tehotnosť,

g) ktorí boli vzatí do väzby všeobecným súdom alebo prokurátorom,

h) ktorí boli právoplatne odsúdení na trest odňatia slobody a na ktorých sa bude trest vykonávať v ústavoch Ministerstva vnútra,

i) ktorí boli právoplatne odsúdení na stratu volebného práva, na dobu, na ktorú bola strata volebného práva vyslovená.

(2) Z náhradnej služby možno predčasne prepustiť na trvalú dovolenku vojakov z dôvodov uvedených v odseku 1 písm. b) až i) a vojakov, ktorí nemôžu konať náhradnú službu pre chorobu nepretržite po dobu dlhšiu než 28 dní, ak nie je pravdepodobné, že sa uzdravia najneskoršie v ďalších 14 dňoch.

(3) Vojaci na trvalej dovolenke sú povinní nastúpiť na pokračovanie v základnej (náhradnej) službe v najbližšom nástupnom termíne, ktorý nasleduje po prestaní dôvodov, pre ktoré boli prepustení na trvalú dovolenku, ak im nebol zvyšok základnej (náhradnej) služby odpustený.

Odpustenie zvyšku základnej (náhradnej) služby

§ 33

(1) Vojakom prepusteným na trvalú dovolenku podľa § 32 ods. 1 písm. a), b), e) a f) sa zvyšok základnej služby odpúšťa, ak nepresahuje šesť mesiacov. Taktiež sa odpúšťa zvyšok náhradnej služby u vojakov uvedených v § 32 ods. 2, avšak len v prípade, že k prepusteniu dôjde v poslednom mesiaci náhradnej služby.

(2) Ak ide pri prepustení podľa § 32 ods. 1 písm. b) o čas kratší než desať dní, započítava sa tento čas ako vykonaná vojenská činná služba.

(3) Vojakom prepusteným na trvalú dovolenku podľa § 32 ods. 1 písm. c) a d) môže Ministerstvo národnej obrany odpustiť zvyšok základnej služby, ak nepresahuje šesť mesiacov, a vojakom prepusteným na trvalú dovolenku podľa § 32 ods. 1 písm. g) až i) zvyšok základnej služby do jedného mesiaca.

Oddiel IV
Ďalšia služba

§ 34

Ďalšiu službu na žiadosť konajú vojaci, ktorí vykonali základnú službu,

a) ak zotrvajú dobrovoľne vo vojenskej činnej službe alebo

b) ak sú v prípravnej službe pre prijatie do služobného pomeru vojaka z povolania alebo

c) pri pobyte vo vojenských školách pre výchovu vojakov z povolania.

§ 35

(1) Vojaci, ktorí sú povinní ďalšou službou, sú zaviazaní zotrvať vo vojenskej činnej službe, dokiaľ prevzatý záväzok na ďalšiu službu nesplnia. Podrobnosti o záväzku na ďalšiu službu a o spôsobe, akým sa vykonáva, určí Ministerstvo národnej obrany a Ministerstvo vnútra.

(2) Vojaci, ktorí sú povinní ďalšou službou, môžu z nej byť na svoju žiadosť Ministerstvom národnej obrany alebo Ministerstvom vnútra prepustení pred splnením záväzku v prípadoch hodných osobitného zreteľa; v tomto prípade sú povinní vrátiť z nákladov vynaložených na ich výcvik (zdokonaľovanie) sumu, ktorá je úmerná dĺžke zvyšujúcej (doteraz nesplnenej) ďalšej služby. Výška týchto nákladov sa určí podľa smerníc vydaných ministerstvami národnej obrany a vnútra v dohode s Ministerstvom financií.

(3) Vystúpiť z výcviku (zdokonaľovania) na vojakov z povolania povolí Ministerstvo národnej obrany alebo Ministerstvo vnútra len vtedy, ak vráti dotyčný vojak sumu, ktorá sa rovná nákladom vynaloženým na jeho výcvik (zdokonaľovanie). Výška týchto nákladov sa určí podľa smerníc vydaných ministerstvami národnej obrany a vnútra v dohode s Ministerstvom financií.

Oddiel V
Vojenské cvičenia

Pravidelné cvičenia

§ 36

(1) Vojaci v zálohe z počtu poddôstojníkov a mužstva povolávajú sa spravidla na štyri pravidelné cvičenia po štyroch týždňoch, a to v roku, v ktorom dovŕšia 24, 27, 30 a 33 rokov.

(2) Vojaci v zálohe, ktorí konali základnú službu kratšiu než tri štvrtiny základnej služby, povolávajú sa mimo cvičení uvedených v odseku 1 na ďalšie pravidelné štvortýždňové cvičenie, spravidla v prvom roku po svojom preložení do zálohy.

(3) Ministerstvo národnej obrany môže, ak to vyžaduje výcvik alebo zabezpečenie pohotovosti ozbrojených síl, nariadiť povolanie na cvičenia iného trvania a v iných lehotách, pokiaľ sa tým neprekročí úhrnná dĺžka určená v odseku 1, prípadne v odseku 2.

(4) Ministerstvo národnej obrany môže odpustiť konanie cvičení, na ktoré neboli vojaci v zálohe povolaní v určitých lehotách.

§ 37

(1) Dôstojníci v zálohe sa povolávajú spravidla na štyri pravidelné cvičenia po päť týždňoch, a to v roku, v ktorom dovŕšia 25, 29, 33 a 37 rokov.

(2) Ustanovenia § 36 ods. 3 a 4 platia primerane i o cvičeniach dôstojníkov v zálohe.

Povolávanie na cvičenia

§ 38

(1) Vojakov v zálohe povoláva na cvičenie okresná vojenská správa miesta trvalého pobytu. Vojaci v zálohe povolaní na cvičenie majú nárok na úhradu cestovného.

(2) Na cvičenie sa povoláva spravidla na určitý deň. V tomto prípade treba dodať povolávací rozkaz najneskoršie šesť týždňov pred začiatkom cvičenia. Výnimočne možno povolať na okamžité nastúpenie na cvičenie. Ak to vyžaduje potreba vojska, môže sa v mimoriadnych prípadoch povolanie vykonať telegraficky alebo iným spôsobom, najmä tiež prostredníctvom výkonných orgánov národných výborov.

§ 39

Vojaci v zálohe trvale zdržujúci sa v cudzine sa nepovolávajú po dobu pobytu v cudzine na cvičenie, sú však povinní ho vykonať po návrate z cudziny. Ministerstvo národnej obrany môže týmto vojakom z dôvodov hodných osobitného zreteľa odpustiť vykonanie všetkých alebo niektorých cvičení.

Odklady cvičenia

§ 40

(1) Vojakom v zálohe, ktorí sú povinní vykonať vojenské cvičenie, možno na ich žiadosť z dôvodov hodných osobitného zreteľa povoliť vykonať cvičenie v určitom období roku, v ktorom sú cvičením povinní, alebo sa im môže povoliť odklad cvičenia na nasledujúci rok.

(2) Zamestnávateľ môže so súhlasom svojho zamestnanca, ktorý bol povolaný na cvičenie, žiadať za odklad tohto cvičenia, ak to vyžaduje všeobecný záujem.

(3) Žiadosti podľa odsekov 1 a 2 treba podať na okresnej vojenskej správe miesta trvalého pobytu do 31. decembra roku, ktorý predchádza roku, v ktorom je vojak v zálohe povinný cvičením, vo výnimočných prípadoch najneskoršie do 15 dní po tom, čo dostal povolávací rozkaz. Podanie žiadosti nemá odkladný účinok.

(4) O žiadostiach rozhoduje okresná vojenská správa. proti jej rozhodnutiu niet opravného prostriedku.

Nástup na cvičenie

§ 41

(1) Vojak v zálohe povolaný na cvičenie je povinný ustanoviť sa v určený čas na miesto uvedené v povolávacom rozkaze.

(2) Osoby nastupujúce cvičenie sú povinné predložiť vojenskú knižku a povolávací rozkaz.

(3) Inak platia o nastúpení cvičenia obdobne ustanovenia o nastúpení základnej (náhradnej) služby.

Prepustenie z cvičenia

§ 42

(1) Z cvičenia sa predčasne prepustia vojaci,

a) ktorí sú pri nastúpení chorí alebo ktorí za cvičenia ochorejú a stanú sa na zvyšujúci čas neschopnými na vojenskú činnú službu,

b) ktorí nastúpili cvičenie s oneskorením presahujúcim tri dni,

c) ktorí boli v priebehu cvičenia zatknutí alebo vzatí do väzby,

d) ktorým v priebehu cvičenia bol povolený odklad na nasledujúci rok alebo ktorým bolo cvičenie preložené na iné obdobie.

(2) Vojaci uvedení v odseku 1, ako i vojaci, ktorí z akýchkoľvek dôvodov cvičenie nenastúpili, sú povinní cvičenie vykonať v nasledujúcom období, prípadne v nasledujúcom roku. Doba, po ktorú konali cvičenie, sa im započíta do úhrnnej dĺžky cvičenia; ak došlo k prepusteniu podľa odseku 1 v posledných desiatich dňoch cvičenia, zvyšok cvičenia sa odpustí. Vojakom, ktorí sa stali neschopnými za cvičenia pre chybu alebo chorobu spôsobenú alebo zhoršenú vykonávaním cvičenia, odpustí sa vždy celý zvyšok cvičenia.

(3) Doba, ktorú vojak povolaný na cvičenie strávil v nemocnici alebo na ošetrovni pre chorobu alebo pre zistenie chyby (choroby), sa nepočíta do doby cvičenia, ak sa preukázalo, že chybu (chorobu) predstieral alebo si ju spôsobil úmyselne.

(4) Ak nemohol vojak cvičenie dokončiť preto, že vypukla epidémia alebo boli vyhlásené mimoriadne opatrenia, pokladá sa cvičenie za vykonané.

(5) Ak presahuje vykonaná mimoriadna služba šesť mesiacov alebo ak ide o službu vykonanú podľa § 29 ods. 2, môže ju Ministerstvo národnej obrany započítať ako jedno alebo dve cvičenia.

(6) Vojaci konajúci vojenské cvičenie sú povinní nahradiť službu, ktorú zameškali výkonom kázenského trestu odňatia slobody. Povinnosť nahradiť vojenskú činnú službu možno odpustiť; podrobnosti určí Ministerstvo národnej obrany.

(7) O prepustení vojakov v zálohe po skončení cvičenia platia obdobne ustanovenia § 31.

Dobrovoľné cvičenia

§ 43

Ak je v služobnom záujme, môže krajská vojenská správa povoliť vojakom v zálohe na ich žiadosť, aby vykonali jedno alebo niekoľko dobrovoľných cvičení. Dobrovoľné cvičenia sa nezapočítavajú do úhrnnej doby pravidelných cvičení.

§ 44

Ak sa zavádzajú nové bojové prostriedky alebo ak to vyžadujú výcvikové dôvody, môže Ministerstvo národnej obrany povolať vojakov vo výslužbe na cvičenie na dobu nevyhnutnej potreby, najdlhšie na dobu osem týždňov.

Oddiel VI
Mimoriadna služba

§ 45

(1) Povolanie na mimoriadnu službu sa vykonáva spravidla povolávacími rozkazmi.

(2) Ak sú nariadené akékoľvek mimoriadne opatrenia, sú povinní nastúpiť základnú službu i vojaci prepustení na trvalú dovolenku, vynímajúc vojakov prepustených pre neschopnosť.

§ 46

(1) Ak sa pri povolaní na mimoriadnu službu neustanoví inak, sú povolané osoby povinné do štyroch hodín po upovedomení nastúpiť najkratšiu cestu do určeného miesta. Osoby neschopné na cestu musia túto neschopnosť preukázať lekárskym vysvedčením, ktoré zašlú príslušnej okresnej vojenskej správe.

(2) Rozkaz, ktorým je osoba povolaná na mimoriadnu službu, oprávňuje na bezodplatnú cestu železnicou alebo iným verejným dopravným prostriedkom do určeného miesta.

(3) O nastúpení mimoriadnej služby platia, ak nie je ustanovené inak, obdobne ustanovenia o nastúpení základnej služby.

(4) Z mimoriadnej služby sa prepúšťa buď jednotlive, ak ide o prepustenie pre neschopnosť, alebo hromadne. Inak platia o prepustení obdobne ustanovenia § 31.

Oddiel VII
Oslobodenie od mimoriadnej služby

§ 47

Od mimoriadnej služby možno oslobodiť buď vopred alebo až za mimoriadnych opatrení, a to vždy na určitú dobu.

§ 48

(1) Oslobodenie nadobúda účinnosť, ak je vykonané vopred, dňom vyhlásenia mimoriadnych opatrení, ak je vykonané až za mimoriadnych opatrení, dňom, keď kompetentný orgán vojenskej správy rozhodol o oslobodení (§ 49 ods. 1).

(2) Platnosť povoleného oslobodenia zaniká,

a) ak uplynie doba, na ktorú bolo povolené, alebo

b) ak bolo zrušené alebo

c) ak prestali dôvody, pre ktoré bolo povolené.

(3) Vedúci podnikov, úradov, ústavov a iných orgánov a organizácií (ďalej len „vedúci podniku"), ktorí navrhli oslobodenie svojich zamestnancov, sú povinní sledovať, či dôvody, pre ktoré bolo oslobodenie vykonané, trvajú. Ak nie je ďalšie oslobodenie odôvodnené, sú povinní to oznámiť okresnej vojenskej správe, ktorá oslobodenie vykonala, a okresnej vojenskej správe miesta trvalého pobytu oslobodenej osoby.

§ 49

(1) V rozsahu určenom vládou rozhoduje o oslobodení s konečnou platnosťou,

a) ak ide o vojakov v zálohe (vo výslužbe) v hodnosti plukovníka alebo generála, Ministerstvo národnej obrany,

b) ak ide o vojakov v zálohe (vo výslužbe) vo všetkých ostatných hodnostiach dôstojníkov, poddôstojníkov a mužstva, okresná vojenská správa, v obvode ktorej je podnik umiestnený.

(2) O rozhodnutí upovedomí orgán uvedený v odseku 1 vedúceho podniku. Vedúci podniku po vyhlásení mimoriadnych opatrení upovedomí oslobodené osoby a vydá im príslušný doklad o oslobodení.

Oddiel VIII
Prepustenie z vojska

§ 50

Ak sa zistí, že bola odvedená osoba bez toho, že by bol pre to daný právny podklad, prepustí ju príslušná okresná vojenská správa z vojska.

§ 51

(1) Vojakov v zálohe prepustí príslušná okresná vojenská správa z vojska 31. decembra v roku, v ktorom dovŕšia 60 rokov, ak nepožiadali o predĺženie služobnej povinnosti podľa odseku 2. Vojaci z povolania preložení do zálohy alebo do výslužby sa prepúšťajú z vojska len na svoju písomnú žiadosť.

(2) Vojakom, ktorí splnili brannú povinnosť, možno na ich žiadosť brannú povinnosť predĺžiť. Žiadosť treba podať do 30. novembra roku, v ktorom dovŕšia 60 rokov, a to na okresnej vojenskej správe miesta trvalého pobytu.

(3) Ak sa branná povinnosť takto predĺžila, možno uvedené osoby prepustiť z vojska len 31. decembrom kalendárneho roku, v ktorom ohlásili, že chcú byť prepustené. Vyhlásenie zasielajú okresnej vojenskej správe miesta trvalého pobytu.

§ 52

(1) Neschopnosť alebo zmena schopnosti vojakov na vojenskú činnú službu sa zisťuje prieskumnými konaním, ktoré vykonávajú prieskumné komisie podľa predpisov vydaných Ministerstvom národnej obrany, Členmi prieskumných komisii na okresných vojenských správach

sú lekári štátnej zdravotníckej správy obdobne ako u odvodných komisií. Cestovné z miesta pobytu do miesta prieskumu a späť uhradzuje vojenská správa.

(2) Vojaci trvale neschopní na vojenskú činnú službu sa z vojska prepustia.

Oddiel IX
Osobné úkony pre potreby ozbrojených síl

§ 53

(1) Osobnými úkonmi pre potreby ozbrojených síl (ďalej len „osobné úkony“) sa rozumie každá telesná alebo duševná činnosť, ktorá sa požaduje na priamu podporu ozbrojených síl od osôb, ktoré nevykonávajú vojenskú činnú službu alebo zvláštnu službu.

(2) Na osobné úkony sa môžu povolávať všetky osoby podliehajúce brannej povinnosti, ktoré nie sú povolané na vojenskú činnú službu alebo na zvláštnu službu a ktoré nie sú podľa zákona o obrane štátu od osobných úkonov oslobodené.

§ 54

(1) Osoby, ktoré treba určiť na osobné úkony už vopred, určí vojenská správa, prípadne na jej žiadosť výkonný orgán okresného národného výboru, ktorý vykoná tiež potrebné vyšetrenia a iné opatrenia.

(2) Osoby určené podľa predchádzajúceho odseku povolá za mimoriadnych opatrení okresná vojenská správa miesta trvalého pobytu.

(3) O povolaní na osobné úkony, o bezodplatnej ceste povolaných osôb, o nastúpení osobných úkonov a o prepustení z nich platia obdobne ustanovenia o mimoriadnej službe.

§ 55

Podrobné predpisy o osobných úkonoch, najmä o výbere osôb pre ne, vydá Ministerstvo národnej obrany v dohode so zúčastnenými ministerstvami.

Oddiel X
Cestovanie do cudziny a vysťahovanie

Cestovanie do cudziny

§ 56

Brancom možno vydať cestovný pas do cudziny alebo iný preukaz oprávňujúci na cestu do zahraničia bez povolenia vojenskej správy len vtedy, ak nezameškajú pobytom v cudzine ustanovenie sa na pravidelná odvod a včasné nastúpenie základnej služby.

§ 57

Vojakom na trvalej dovolenke možno udeliť súhlas na vydanie preukazu oprávňujúceho na cestu do zahraničia len s platnosťou do termínu určeného pre prieskumné konanie, prípadne do nástupného termínu pre pokračovanie v základnej službe.

§ 58

(1) Vojakom v zálohe, ktorí sú ešte povinní konať pravidelné cvičenia, možno vydať preukaz oprávňujúci na cestu do zahraničia bez povolenia vojenskej správy len v rokoch, keď nevykonávajú

pravidelné cvičenie. V rokoch, v ktorých sú povinní konať pravidelné cvičenie (§§ 36 a 37), možno im vydať tento preukaz so súhlasom vojenskej správy.

(2) Povolenie na vydanie preukazu oprávňujúceho na cestu do zahraničia brancom, vojakom na trvalej dovolenke a vojakom v zálohe udeľuje okresná vojenská správa, na ktorej je dotyčná osoba vedená v evidencii. Podrobnosti určí Ministerstvo národnej obrany.

§ 59
Vysťahovanie

(1) Povolenie na vysťahovanie možno udeliť brancom (odvedencom), vojakom na trvalej dovolenke a vojakom v zálohe len so súhlasom krajskej vojenskej správy, v obvode ktorej má dotyčná osoba trvalý pobyt. Vojakom vo vojenskej činnej službe možno toto povolenie udeliť len so súhlasom Ministerstva národnej obrany, a pokiaľ ide o vojská Ministerstva vnútra, len so súhlasom ministerstiev národnej obrany a vnútra.

(2) Vydanie povolenia na vysťahovanie treba oznámiť kompetentnému orgánu vojenskej správy, ktorý dal naň súhlas.

(3) Za mimoriadnych opatrení udeľuje súhlas na vydanie povolenia sa vysťahovanie orgány určené Ministerstvom národnej obrany.

(4) Udelenie povolenia na vysťahovanie nemá vplyv na branný pomer dotyčnej osoby. Táto osoba je povinná plniť brannú povinnosť, dokiaľ nebude prepustená z vojska.

Oddiel XI
Rôzne ustanovenia

§ 60
Vojenské výpomoci

(1) Vojsko poskytuje na plnenie úloh uvedených v § 1 ods. 2 písm. c) a v § 1 ods. 3 Branného zákona ozbrojené alebo záchranné vojenské výpomoci.

(2) Vojenská ozbrojená výpomoc záleží v dočasnom pridelení pomocných vojenských jednotiek národným výborom, ak žiadajú o ich súčinnosť.

(3) Vojenská záchranná výpomoc záleží v dočasnom pridelení pomocných vojenských jednotiek národnému výboru ako pomoc pri pohromách ohrozujúcich ľudské životy alebo dôležité hospodárske statky.

(4) Bližšie predpisy o vojenských výpomociach, najmä o ich vyžadovaní, poskytovaní, zložení a použití, ako i o náhrade výdavkov za ich použitie vydá Ministerstvo národnej obrany v dohode s Ministerstvom vnútra a s ostatnými zúčastnenými ministerstvami.

§ 61
Úprava hodností vojakov prepustených zo služby v Štátnej bezpečnosti a Verejnej bezpečnosti

(1) Hodnosti, ktoré dosiahli príslušníci Štátnej bezpečnosti a Verejnej bezpečnosti vo vojsku, spravidla sa nemenia po dobu ich služby v týchto zboroch, ani pri prepustení z týchto zborov, okrem prípadu, ak by im táto vojenská hodnosť nemohla byť podľa príslušných vojenských predpisov ponechaná.

(2) Na žiadosť vojaka uvedeného v odseku 1 podanú po jeho prepustení zo služby v Štátnej bezpečnosti a Verejnej bezpečnosti, môže byť jeho vojenská hodnosť upravená podľa hodnosti,

ktorú dosiahol v týchto zboroch, ak má na to žiadateľ, najmä so zreteľom na svoje chovanie a kvalifikáciu z doby svojej služby v týchto zboroch, spôsobilosť.

(3) Osobný úrad príslušníkov Štátnej bezpečnosti a Verejnej bezpečnosti oznámi ich prepustenie zo služby príslušnej okresnej vojenskej správe.

§ 62
Vojenské preukazy

(1) Vydávanie vojenských preukazov vojakom v činnej službe upraví Ministerstvo národnej obrany v dohode s Ministerstvom vnútra.

(2) Brancom zapísaným na pravidelný odvod sa vydáva preukaz branca. Vojakom, ktorí sa prekladajú do zálohy, vydáva sa ako doklad o ich vojenskom pomere vojenská knižka. Osobám trvale neschopným na vojenskú činnú službu sa vydáva preukaz o neschopnosti na vojenskú činnú službu.

(3) Osoby, ktorým sa vydal vojenský preukaz, sú povinné urobiť všetky opatrenia, aby zabránili jeho strate. Strata ktoréhokoľvek vojenského preukazu uvedeného v odseku 2 sa musí hlásiť ihneď okresnej vojenskej správe miesta trvalého pobytu.

(4) Vojenské preukazy uvedené v odseku 1 a 2 sa nesmú pripojiť ako príloha k žiadosti alebo k inému druhu podania ani odovzdať nepovolaným osobám.

(5) Vojak nesmie brať vojenské preukazy uvedené v odsekoch 1 a 2 so sebou pri cestách do cudziny.

§ 63
Vstup do cudzích vojenských služieb

(1) Žiadosti za povolenie na vstup do cudzích vojenských služieb riadne odôvodnené a opatrené potvrdením kompetentného cudzieho úradu, že žiadateľ bude do vojenských služieb v dotyčnej armáde prijatý a na akú dobu, sa podávajú na okresnej vojenskej správe miesta trvalého pobytu.

(2) Ministerstvo národnej obrany predloží žiadosť po vypočutí Ministerstva vnútra, prípadne Ministerstva zahraničných vecí, s príslušným návrhom prezidentovi republiky.

§ 64
Ohlasovacia povinnosť a vojenská evidencia

(1) Vojaci mimo činnej služby a branci sú povinní hlásiť okresnej vojenskej správe a orgánom vedúcim pomocnú vojenskú evidenciu podľa poučenia obsiahnutého vo vojenskom preukaze zmeny miesta trvalého pobytu, zamestnávateľa a funkciu v zamestnaní, úrazy a vážne ochorenia majúce trvalý vplyv na výkon vojenskej služby, ako i všetky ďalšie zmeny údajov uvedených v ich vojenských preukazoch. V týchto prípadoch majú vojaci mimo činnej služby a branci nárok na úhradu cestovného na okresnú vojenskú správu a späť.

(2) Vojaci v zálohe, branci, odvedenci a vojaci na trvalej dovolenke sú vedení vo vojenskej evidencii na miestnych vojenských správach spravidla podľa miesta trvalého pobytu.

(3) Pomocnú vojenskú evidenciu vedú výkonné orgány miestnych národných výborov, podniky, úrady, ústavy a iné orgány a organizácie. Orgány Verejnej bezpečnosti spolupracujú s okresnými vojenskými správami pri vedení vojenskej evidencie, najmä oznamujú príslušným okresným vojenským správam, ktorí branci a vojaci mimo činnej služby sa prihlásili na trvalý pobyt alebo sa z neho odhlásili. Ohlasovacie orgány upozorňujú tieto osoby na ich ohlasovaciu povinnosť podľa

odseku 1. Zastupiteľské úrady vedú vojenskú evidenciu občanov Československej republiky žijúcich v zahraničí. Vedenie pomocnej vojenskej evidencie, ako i vojenskej evidencie občanov Československej republiky žijúcich v zahraničí riadi Ministerstvo národnej obrany.

(4) Podrobné predpisy o vedení evidencie vydá Ministerstvo národnej obrany.

§ 65
Styk občanov s orgánmi vojenskej správy

Ak nie je inak stanovené, predkladajú branci, odvedenci, vojaci v zálohe a na trvalej dovolenke všetky podania vo veciach svojho branného pomeru okresnej vojenskej správe miesta svojho trvalého pobytu. Rozhodnutia orgánov vojenskej správy v týchto veciach sa im oznamujú, ako i vojenské preukazy a iné doklady sa im doručujú priamo alebo prostredníctvom výkonného orgánu miestneho národného výboru miesta trvalého pobytu.

§ 66
Oznámenie potrestania a úmrtia brancov a vojakov mimo činnej služby

(1) Orgány Ministerstva vnútra sú povinné pri zatknutí, zadržaní alebo vzatí do väzby branca alebo vojaka mimo činnej služby odobrať mu vojenský preukaz (§ 62 ods. 2) a zaslať ho bez meškania okresnej vojenskej správe, na ktorej je branec alebo vojak mimo činnej služby vedený v evidencii. Ak nemôžu preukaz odobrať, zistia, kde je a oznámia to taktiež príslušnej okresnej vojenskej správe.

(2) Krajské a ľudové súdy sú povinné zasielať okresným vojenským správam miesta trvalého pobytu v trestných veciach brancov a vojakov mimo činnej služby správy o právoplatnom odsúdení a pripojiť k nim odpis výroku rozsudku; pri odsúdení na trest odňatia slobody na dobu dlhšiu ako rok sú povinní pripojiť k správe odpis rozsudku súdu prvej stolice, pripadne doložku o rozhodnutí odvolacieho súdu, pokiaľ bol výrok súdu prvej stolice o vine a treste zmenený.

(3) Ústavy Ministerstva vnútra sú povinné oznamovať prepustenie brancov alebo vojakov mimo činnej služby z výkonu trestu odňatia slobody okresným vojenským správam miesta posledného trvalého pobytu pred výkonom trestu. V správe uvedú aj posudok o chovaní týchto osôb v dobe výkonu trestu a miesto novozvoleného trvalého pobytu prepusteného branca alebo vojaka mimo činnej služby.

(4) Ak zomrel branec alebo vojak mimo činnej služby, oznámi to výkonný orgán miestneho národného výboru miesta, kde zomrel, okresnej vojenskej správe, na ktorej je vedený v evidencii, a zašle jej zároveň vojenský preukaz zomrelého so záznamom o úmrtí.

§ 67
Kontrola splnenia brannej povinnosti

Orgány overujúce voliteľnosť osôb navrhnutých na zastávanie verejných funkcií sú povinné presvedčiť sa o tom, či osoba, ktorá bola navrhnutá do verejnej funkcie, splnila povinnosti, ktoré jej Branný zákon ukladá podľa jej veku; za tým účelom vyžiadajú si vojenský preukaz alebo doklad o splnení odvodnej povinnosti alebo urobia dotaz na okresnej vojenskej správe miesta trvalého pobytu.

Oddiel XII
Záverečné ustanovenia

§ 68

Zrušuje sa vládne nariadenie č. 209/1949 Zb., ktorým sa vykonáva Branný zákon.

§ 69

Toto nariadenie nadobúda účinnosť 2. májom 1958; vykonajú ho ministri národnej obrany a vnútra v dohode so zúčastnenými členmi vlády.

Široký v. r.

Generálplukovník Lomský v. r.

Barák v. r.

Vydavateľ Zbierky zákonov Slovenskej republiky a prevádzkovateľ právneho a informačného portálu Slov-Lex dostupného na webovom sídle www.slov-lex.sk je Ministerstvo spravodlivosti Slovenskej republiky, Župné námestie 13, 813 11 Bratislava, tel.: 02 571 01 000, e-mail: helpdesk@slov-lex.sk.